- predmetový jazyk a bežný jazyk
- množina-primitívny pojem, ktorý nedefinujeme
  - súhrn (skupina, súbor) nejakých navzájom odlišných objektov, ktoré podľa nejakého kritéria tvoria jeden celok.
  - je určená vtedy, ak o každom objekte možno rozhodnúť, či je jej prvkom, alebo nie je jej prvkom.

Množina môže byť zadaná:

- vymenovaním prvkov
- obor pravdivosti nejakej výrokovej formy

prázdna množina

- prázdna množina
- $\bullet \ \emptyset, \{\}$

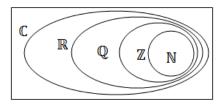
- prázdna množina
- **●** ∅, {}
- Pozor!!!! Toto $\{\emptyset\}$ nie je prázdna množina.

Číselné množiny

- N množina prirodzených čísel,
- Z množina celých čísel,
- ℚ množina racionálnych čísel,
- ℝ množina reálnych čísel,
- $\bullet \ \mathbb{C}$ množina komplexných čísel.

Číselné množiny

- N množina prirodzených čísel,
- Z množina celých čísel,
- Q množina racionálnych čísel,
- ℝ množina reálnych čísel,
- C − množina komplexných čísel.

Mohutnosti množín

konečné množiny

Mohutnosti množín

- konečné množiny
- nekonečné množiny

Mohutnosti množín

- konečné množiny
- nekonečné množiny
  - spočítateľné
  - nespočítateľné

Množiny, základné pojmy

Definícia

Hovoríme, že množina A je podmnožinou množiny B a píšeme $A\subseteq B$, ak každý prvok množiny A je prvkom množiny B. Ak chceme zdôrazniť, že $A\subseteq B$ a $A\neq B$, tak píšeme $A\subset B$ a hovoríme, že A je vlastná podmnožina množiny B.

Množiny, základné pojmy

Definícia

Hovoríme, že množina A je podmnožinou množiny B a píšeme $A\subseteq B$, ak každý prvok množiny A je prvkom množiny B. Ak chceme zdôrazniť, že $A\subseteq B$ a $A\neq B$, tak píšeme $A\subset B$ a hovoríme, že A je vlastná podmnožina množiny B.

Pre každú množinu A platí: $\emptyset \subseteq A, A \subseteq A$.

Množiny, základné pojmy

Definícia

Hovoríme, že množina A je podmnožinou množiny B a píšeme $A\subseteq B$, ak každý prvok množiny A je prvkom množiny B. Ak chceme zdôrazniť, že $A\subseteq B$ a $A\neq B$, tak píšeme $A\subset B$ a hovoríme, že A je vlastná podmnožina množiny B.

Pre každú množinu A platí: $\emptyset \subseteq A$, $A \subseteq A$.

Definícia

Hovoríme, že množiny A,B sa rovnajú, ak je splnené, že $A\subseteq B$ a zároveň aj $B\subseteq A$.

základné logické spojky

základné logické spojky

•

•								
	ph(p)	ph(q)	$ph(\neg p)$	$ph(p \wedge q)$	$ph(p \lor q)$	$ph(p \Rightarrow q)$	$ph(p \iff q)$	
	1	1	0	1	1	1	1	
	1	0	0	0	1	0	0	
	0	1	1	0	1	1	0	
	0	0	1	0	0	1	1	

Definícia

(Zápis výrokových formúl)

- 1 Každá výroková premenná je výroková formula.
- **2** Ak φ, ψ sú výrokové formuly, tak aj $\neg(\varphi), (\varphi) \land (\psi), (\varphi) \lor (\psi), (\varphi) \Rightarrow (\psi), (\varphi) \iff (\psi)$ sú výrokové formuly.

- $(A \land B) \Leftrightarrow (B \land A),$ $(A \lor B) \iff (B \lor A),$

- $\bullet A \Rightarrow B \iff \neg B \Rightarrow \neg A.$

Definícia

Nech A je množina. Term nad A je definovaný takto:

- Každá premenná, ktorej oborom je množina A, je term nad A.
- 2 Symbol každého prvku z A je term nad A.
- **3** Ak f je n-árna operácia, o ktorej platí $D(f) \subseteq A^n, H(f) \subseteq A$ a ak $t_1, \dots, t_n$ sú termy nad A, tak $f(t_1, \dots, t_n)$ je term nad A.

Definícia

Nech A je množina. Ak t_1, t_2 sú termy, R je relácia definovaná na A, tak t_1Rt_2 je atomická formula predikátového počtu nad A.

- Každá atomická formula predikátového počtu nad A je formula predikátového počtu nad A.
- ullet $Ak\ arphi, \psi$ sú formuly predikátového počtu nad A, tak aj

$$\neg(\varphi), (\varphi) \land (\psi), (\varphi) \lor (\psi), (\varphi) \Rightarrow (\psi), (\varphi) \Leftrightarrow (\psi),$$

sú formuly predikátového počtu nad A.

• Ak x je premenná a $\varphi(x)$ je formula s premennou x, ktorá neobsahuje $\forall x$ ani $\exists x$, tak $\forall x, \varphi(x)$ aj $\exists x, \varphi(x)$ sú formuly predikátového počtu.

Definícia

nech Ψ,Φ sú formuly predikátového počtu. Hovoríme, že Ψ je podformulou formuly Φ , ak formulu Ψ môžeme získať z formuly Φ vynechaním niekoľkých symbolov na začiatku a na konci (niekoľko môže znamenať aj 0).

Definícia

Ak $\forall x\colon V$, resp. $\exists x\colon (V)$ je podformula formuly Ψ , tak V nazývame dosahom príslušného výskytu kvantifikátora $\forall x,$ resp. $\exists x$ vo formule Ψ .

Definícia

Výskyt premennej vo formule sa nazýva

- viazaným, ak nasleduje bezprostredne po znaku $\forall$ alebo $\exists$, alebo sa nachádza v dosahu kvantifikátora $\forall x$ alebo $\exists x$.
- voľným, ak nie je viazaný.

Definícia

- Premenná sa nazýva voľnou vo formule V, ak má aspoň jeden voľný výskyt vo formule V.
- Premenná sa nazýva viazanou vo formule V, ak má všetky výskyty vo formule V viazané.
- Formulu predikátového počtu nazývame uzavretou formulou, ak všetky jej premenné sú viazané.
- Formulu predikátového počtu nazývame výrokovou formou, ak aspoň jedna jej premenná je voľná.

Množina môže byť zadaná:

- vymenovaním prvkov
- obor pravdivosti nejakej výrokovej formy

(Reálne čísla) Intervaly

Intervaly

• uzavretý interval $\langle a,b\rangle=\{x;a\leq x\leq b\}$

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a,b) = \{x; a < x < b\}$

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x; a < x < b\}$
- zľava otvorený a sprava uzavretý interval $(a,b) = \{x; a < x \le b\}$

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x; a < x < b\}$
- zľava otvorený a sprava uzavretý interval $(a,b) = \{x; a < x \le b\}$
- sprava otvorený a zľava uzavretý interval $\langle a,b \rangle = \{x; a \leq x < b\}$

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x; a < x < b\}$
- zľava otvorený a sprava uzavretý interval $(a,b) = \{x; a < x \le b\}$
- sprava otvorený a zľava uzavretý interval $\langle a,b \rangle = \{x; a \leq x < b\}$

Pozor: a < b !!!

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x; a < x < b\}$
- zľava otvorený a sprava uzavretý interval $(a,b) = \{x; a < x \le b\}$
- sprava otvorený a zľava uzavretý interval $\langle a,b \rangle = \{x; a \leq x < b\}$

Pozor: a < b !!!

Nevlastné body:

Intervaly

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x; a \le x \le b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x; a < x < b\}$
- zľava otvorený a sprava uzavretý interval $(a,b) = \{x; a < x \le b\}$
- sprava otvorený a zľava uzavretý interval $\langle a,b \rangle = \{x; a \leq x < b\}$

Pozor: a < b !!!

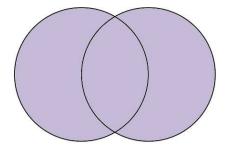
Nevlastné body: $-\infty, \infty$

Vennove diagramy

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

Vlastnosti:

- $A \cup \emptyset =$
- $\bullet$ $A \cup A =$
- $\bullet$ $A \cup B =$
- $A \cup (B \cup C) =$

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

$$x \in A \cup B \iff x \in A \lor x \in B$$

Vlastnosti:

- $A \cup \emptyset =$
- $\bullet$ $A \cup A =$
- $\bullet$ $A \cup B =$
- $\bullet \ A \cup (B \cup C) =$

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

$$x \in A \cup B \iff x \in A \lor x \in B$$

Vlastnosti:

- $A \cup \emptyset = A$
- $\bullet$ $A \cup A =$
- $A \cup B =$
- $A \cup (B \cup C) =$

Zjednotenie množín

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

$$x \in A \cup B \iff x \in A \lor x \in B$$

- $A \cup \emptyset = A$
- $\bullet$ $A \cup A = A$
- $\bullet$ $A \cup B =$
- $\bullet \ A \cup (B \cup C) =$

Zjednotenie množín

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

$$x \in A \cup B \iff x \in A \lor x \in B$$

- $A \cup \emptyset = A$
- $A \cup A = A$
- $\bullet \ A \cup B = \ B \cup A$
- $A \cup (B \cup C) =$

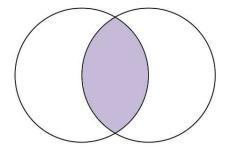
Zjednotenie množín

• zjednotenie

$$A \cup B = \{x; x \in A \lor x \in B\}$$

$$x \in A \cup B \iff x \in A \lor x \in B$$

- $A \cup \emptyset = A$
- $A \cup A = A$
- $\bullet$ $A \cup B = B \cup A$
- $\bullet \ A \cup (B \cup C) = (A \cup B) \cup C$

prienik

$$A\cap B=\{x;x\in A\wedge x\in B\}$$

- $A \cap \emptyset =$
- $A \cap A =$
- $A \cap B =$
- $\bullet \ A\cap (B\cap C)=$

prienik

$$A \cap B = \{x; x \in A \land x \in B\}$$

$$x \in A \cap B \iff x \in A \land x \in B$$

- $A \cap \emptyset =$
- $A \cap A =$
- $A \cap B =$
- $\bullet \ A\cap (B\cap C)=$

prienik

$$A \cap B = \{x; x \in A \land x \in B\}$$

$$x \in A \cap B \iff x \in A \land x \in B$$

- $A \cap \emptyset = \emptyset$
- $A \cap A =$
- $A \cap B =$
- $A \cap (B \cap C) =$

prienik

$$A \cap B = \{x; x \in A \land x \in B\}$$

$$x \in A \cap B \iff x \in A \land x \in B$$

- $A \cap \emptyset = \emptyset$
- $A \cap A = A$
- $A \cap B =$
- $\bullet \ A\cap (B\cap C)=$

prienik

$$A \cap B = \{x; x \in A \land x \in B\}$$

$$x \in A \cap B \iff x \in A \land x \in B$$

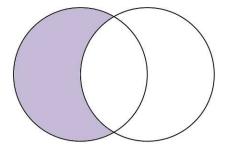
- $A \cap \emptyset = \emptyset$
- $\bullet \ A\cap A = \ A$
- $A \cap B = B \cap A$
- $\bullet \ A\cap (B\cap C)=$

prienik

$$A \cap B = \{x; x \in A \land x \in B\}$$

$$x \in A \cap B \iff x \in A \land x \in B$$

- $A \cap \emptyset = \emptyset$
- $A \cap A = A$
- $A \cap B = B \cap A$
- $\bullet \ A\cap (B\cap C) = \ (A\cap B)\cap C$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

- $A \setminus \emptyset =$
- $\bullet$ $A \setminus A =$
- A \ B
- $A \setminus (B \setminus C)$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

$$x \in A \setminus B \iff x \in A \land x \notin B$$

- $A \setminus \emptyset =$
- $A \setminus A =$
- A \ B
- $A \setminus (B \setminus C)$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

$$x \in A \setminus B \iff x \in A \land x \notin B$$

- $A \setminus \emptyset = A$
- $\bullet$ $A \setminus A =$
- A \ B
- $A \setminus (B \setminus C)$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

$$x \in A \setminus B \iff x \in A \land x \notin B$$

- $A \setminus \emptyset = A$
- $A \setminus A = \emptyset$
- $\bullet$ $A \setminus B$
- $A \setminus (B \setminus C)$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

$$x \in A \setminus B \iff x \in A \land x \notin B$$

- $A \setminus \emptyset = A$
- $A \setminus A = \emptyset$
- $A \setminus B \neq B \setminus A$
- $A \setminus (B \setminus C)$

rozdiel

$$A \setminus B = \{x; x \in A \land x \not\in B\}$$

$$x \in A \setminus B \iff x \in A \land x \notin B$$

- $A \setminus \emptyset = A$
- $A \setminus A = \emptyset$
- $A \setminus B \neq B \setminus A$
- $\bullet \ A \setminus (B \setminus C) \neq (A \setminus B) \setminus C$

ullet M- základná množina, $A\subseteq M$

•
$$(A'_M)'_M =$$

•
$$(A \cup B)'_M =$$

•
$$(A \cap B)'_M =$$

•
$$(A \setminus B)'_M =$$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $\bullet \ A_M' = M \setminus A$
  - $(A'_M)'_M =$
  - $\bullet \ (A \cup B)_M' =$
  - $\bullet \ (A\cap B)_M' =$
  - $(A \setminus B)'_M =$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $\bullet \ x \in A_M' \iff x \in M \land x \not \in A$
  - $(A'_M)'_M =$
  - $\bullet \ (A \cup B)_M' =$
  - $\bullet \ (A\cap B)_M' =$
  - $(A \setminus B)'_M =$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $\bullet \ x \in A_M' \iff x \in M \land x \not \in A$
  - $\bullet \ (A'_M)'_M = \ A$
  - $\bullet \ (A \cup B)_M' =$
  - $\bullet \ (A\cap B)_M' =$
  - $(A \setminus B)'_M =$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $x \in A_M' \iff x \in M \land x \not\in A$
  - $\bullet \ (A_M')_M' = A$
  - $\bullet \ (A \cup B)'_M = A'_M \cap B'_M$
  - $\bullet \ (A\cap B)_M' =$
  - $(A \setminus B)'_M =$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $x \in A_M' \iff x \in M \land x \not\in A$
  - $(A'_M)'_M = A$
  - $\bullet \ (A \cup B)'_M = A'_M \cap B'_M$
  - $x \notin A \cup B \iff x \notin A \land x \notin B$
  - $\bullet \ (A\cap B)_M' =$
  - $(A \setminus B)'_M =$

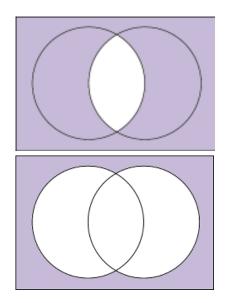
- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $\bullet \ x \in A_M' \iff x \in M \land x \not \in A$
  - $\bullet \ (A_M')_M' = \ A$
  - $\bullet \ (A \cup B)_M' = A_M' \cap B_M'$
  - $\bullet \ \ x \not \in A \cup B \iff x \not \in A \land x \not \in B$
  - $\bullet \ (A \cap B)'_M = \ A'_M \cup B'_M$
  - $(A \setminus B)'_M =$

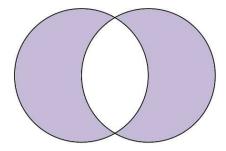
- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $x \in A_M' \iff x \in M \land x \not\in A$
  - $(A'_M)'_M = A$
  - $\bullet \ (A \cup B)'_M = A'_M \cap B'_M$
  - $x \notin A \cup B \iff x \notin A \land x \notin B$
  - $\bullet \ (A \cap B)'_M = \ A'_M \cup B'_M$
  - $\bullet \ x \not \in A \cap B \iff x \not \in A \vee x \not \in B$
  - $\bullet \ (A \setminus B)'_M =$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $x \in A_M' \iff x \in M \land x \not\in A$
  - $\bullet \ (A_M')_M' = \ A$
  - $\bullet \ (A \cup B)'_M = A'_M \cap B'_M$
  - $\bullet \ x \not\in A \cup B \iff x \not\in A \land x \not\in B$
  - $\bullet \ (A \cap B)'_M = \ A'_M \cup B'_M$
  - $\bullet \ x \not\in A \cap B \iff x \not\in A \vee x \not\in B$
  - $\bullet \ (A \setminus B)_M' = A_M' \cup B$

- ullet M- základná množina, $A\subseteq M$
- $A'_M = M \setminus A$
- $x \in A_M' \iff x \in M \land x \not\in A$
  - $\bullet \ (A'_M)'_M = \ A$
  - $\bullet \ (A \cup B)'_M = A'_M \cap B'_M$
  - $\bullet \ x \not\in A \cup B \iff x \not\in A \land x \not\in B$
  - $\bullet \ (A \cap B)'_M = \ A'_M \cup B'_M$
  - $\bullet \ x \not \in A \cap B \iff x \not \in A \vee x \not \in B$
  - $(A \setminus B)'_M = A'_M \cup B$
  - $\bullet \ x \not\in A \setminus B \iff x \not\in A \vee x \in B$

Doplnok prieniku a zjednotenia

symetrický rozdiel

$$A\Delta B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$$

•
$$A\Delta B = B\Delta A$$

symetrický rozdiel

$$A\Delta B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$$

- $A\Delta B = B\Delta A$
- $A\Delta(B\Delta C) = (A\Delta B)\Delta C$

symetrický rozdiel

$$A\Delta B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$$

- $A\Delta B = B\Delta A$
- $A\Delta(B\Delta C) = (A\Delta B)\Delta C$
- $\bullet \ A\cap (B\Delta C)=(A\cap B)\Delta (A\cap C)$

Kartézsky súčin množín

kartézsky súčin

$$A \times B = \{[x,y]; x \in A \land y \in B\}$$

$$[x,y] \in A \times B \iff x \in A \land y \in B$$

$$[x,y] \not\in A \times B \iff x \not\in A \lor y \not\in B$$

Vlastnosti:

•

$$(A \cup B) \times C = (A \times C) \cup (B \times C)$$

•

$$(A\cap B)\times C=(A\times C)\cap (B\times C)$$

•

$$A\times (B\cup C)=(A\times B)\cup (A\times C)$$

•

$$A \times (B \cap C) = (A \times B) \cap (A \times C)$$

Distributívnosť operácií

•

$$A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

$$A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$$

 Pre rozdiel množín distributívnosť vzhľadom k zjednoteniu ani k prieniku neplatí!

Rozdiel, zjednotenie a prienik

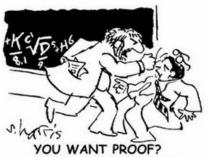
•

$$A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$$

•

$$A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$$

Dôkazy

YOU WANT PROOF?
I'LL GIVE YOU PROOF!

Dôkazy

- priamy dôkaz,
- nepriamy dôkaz,
- dôkaz sporom,
- dôkaz matematickou indukciou.

Potenčná množina

Definícia

Nech X je ľubovolná množina univerza. Potom množinu, ktorá obsahuje ako svoje prvky všetky podmnožiny množiny X, nazývame **potenčnou množinou množiny** X. Označujeme ju zvyčajne $\mathcal{P}(X)$, alebo 2^X . Teda

$$\mathcal{P}(X) = \{B \colon B \subseteq X\}.$$

Princíp inklúzie a exklúzie

Dve množiny

$$|A \cup B| = |A| + |B| - |A \cap B|$$

Tri množiny

$$|A \cup B \cup C| = |A| + |B| + |C| - |A \cap B| - |A \cap C| - |B \cap C| + |A \cap B \cap C|$$

n- množín

$$\left| \bigcup_{i=1}^{n} A_i \right| = \sum_{i=1}^{n} |A_i| - \sum_{i,j;i < j} |A_i \cap A_j| + \sum_{i,j,k;i < j < k} |A_i \cap A_j \cap A_k| - \cdots (-1)^{n+1} |A_1 \cap A_2 \cap \cdots A_n|$$

Dirichletov princíp

Dirichletov princíp: Ak máme utriediť $kn+1 \ (k\geq 1)$ objektov do n tried, potom existuje aspoň jedna taká trieda, v ktorej je aspoň k+1 objektov.